

การวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการธนาคารเศรษฐกิจพอเพียง มีวัตถุประสงค์
เพื่อ 1) สังเคราะห์แนวคิด และกระบวนการดำเนินการธนาคารตามแนวคิดระบบทุน และธนาคาร
แนวคิดระบบบุญ 2) ศึกษาบริบทชุมชน สภาพเศรษฐกิจ สังคม ประเพณี ความเชื่อ วัฒนธรรม
3) เพื่อพัฒนารูปแบบการดำเนินการธนาคารเศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชน 4) ประเมินผลการ
ดำเนินการงานธนาคารเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน

การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนา แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน
ประกอบด้วย การสังเคราะห์แนวคิดและกระบวนการดำเนินการธนาคารตามระบบทุน และระบบ
บุญ รวมถึงศึกษาบริบทของชุมชน และพัฒนารูปแบบการดำเนินการธนาคารเศรษฐกิจพอเพียง
ระดับชุมชน ด้วยการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ด้วยกระบวนการ F.S.C. (Future Search
Conference) การฝึกอบรม ศึกษาดูงาน โดยใช้แนวคิดระบบทุนนิยมผสมผสานเข้ากับระบบบุญนิยม
ภายใต้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และผู้วิจัยได้ประเมินผลการดำเนินงานธนาคารเศรษฐกิจ
พอเพียง โดยดำเนินการวิจัยที่หมู่บ้านท่ากลาง-ท่าใต้ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านกิ้ว อำเภอแม่ทะ จังหวัด
ลำปาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. กระบวนการแนวคิดการดำเนินการธนาคารในระบบทุนนิยม มีเป้าหมายหลัก
เพื่อมุ่งสร้างกำไรสูงสุด กระตุ้นให้เกิดการขยายการลงทุน ขยายการบริโภค ส่งผลให้เกิดการจ้าง
งานรวมไปถึงก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ส่วนระบบบุญนิยมถือเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาที่ทวน
กระแสทุนนิยม เป็นแนวคิดในการทำกิจกรรมที่หวังบุญไม่ได้ใช้เงินเป็นหลัก เน้นการพัฒนา
ทางด้านจิตใจมากกว่าด้านวัตถุ สอนให้มนุษย์รู้จักเสียสละ ลดความเห็นแก่ตัว กลัวบาปและเอื้อเพื่อ
เกื้อกูลกันเพื่อเป็นการขัดเกลา ลด ละกิเลส ตัณหาต่างๆ ให้หรือการเสียสละที่ก่อให้เกิดคุณค่าแก่
ผู้อื่นเพื่อมนุษย์และสัตว์โลกทั้งหลายนั้นเป็นกำไรหรือเรียกว่า “บุญ” เป้าหมายในการทำกิจกรรม
ต่าง ๆ ของชุมชนจึงอยู่ที่การเลือกกระทำที่ก่อให้เกิดประโยชน์สุขอันเป็นบุญสูงสุดทั้งต่อตนเอง
และผู้อื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความเชื่อว่าหากนำแนวคิดของระบบทุนนิยมผนึกรวมกับแนวคิดระบบ

บุญนิยม มาเป็นรูปแบบการดำเนินการธนาคารเศรษฐกิจพอเพียงแล้วจะส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถลดการพึ่งพิงจากภายนอก หันมาพึ่งพาตนเองได้อย่างแท้จริง

2. บริบททั่วไปของชุมชนบ้านท่ากลาง-ท่าใต้ พบว่ายังคงมีความเป็นชนบทที่มีวัฒนธรรมพื้นบ้านเป็นหลักในการดำรงชีวิตประจำวัน ถึงแม้ว่าจะมีระบบราชการเข้ามามีส่วนทำให้สังคม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนเปลี่ยนไป แต่ในส่วนของแก่นแท้ของการดำรงชีวิตยังคงยึดขนบธรรมเนียมประเพณีวัฒนธรรมที่มีมานานเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ซึ่งมีความศรัทธาความเชื่อตามบรรพบุรุษที่สั่งสมและสืบทอดกันมาเป็นเวลาช้านาน มีวิถีชีวิตแบบเรียบง่ายการดำรงชีวิตอาศัยอิงแอบกับธรรมชาติ ด้วยมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เต็มไปด้วยน้ำ นก น้า ป่า เขา มีการทำไร่ ทำนา หาของป่า เพื่อยังชีพเท่านั้น หากเหลือก็แบ่งปันหรือแลกกันภายในชุมชน มีความช่วยเหลือเกื้อกูล เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ซึ่งกันและกัน มี ความสามัคคีสามานสามัคคีกัน ในชุมชน มีความเชื่อเรื่องบุญ เรื่องบาป เชื่อการให้ การเสียสละ การบริจาค ทั้งทรัพย์สินหรือเงินทอง ทำแล้วจะได้บุญ ในอดีตชุมชนแห่งนี้ความสัมพันธ์ของคน ในหมู่บ้านนั้นอาศัยคุณธรรม จริยธรรมในการดำรงชีวิตมีคุณภาพชีวิตที่ดี

3. รูปแบบการดำเนินการธนาคารเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้พัฒนาขึ้นนั้น โดยการนำแนวคิดระบบทุนนิยมผสมกับระบบบุญนิยม ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เป็นหลักในการดำเนินการและบริหาร มีการระดมทุน 2 ประเภท คือ การออมเงินในลักษณะออมหุ้น และออมบุญ วันละ 1 บาท เป็นการออมเงินแบบให้เปล่า เพื่อนำมาจัดสวัสดิการให้กับชุมชน ด้วยการยึดโยงชุมชนด้วยวัฒนธรรมชุมชนและกองทุนสวัสดิการ ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหาร มีกระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็ง ด้วยการสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันผ่านการปฏิบัติในระดับบุคคล ครัวเรือน และชุมชน กล่าวคือ ใช้การออมเป็นเครื่องมือ การออมทุกเดือนทำให้เกิดการประหยัด เป็นกระบวนการทางสังคม เกิดการระดมทุนเงินตรา และมีการปลูกพืชผักสวนครัว ทำให้เกิดการทำกิจกรรมร่วมกันในครอบครัวเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีถักทอให้เกิดการระดมทุนทางสังคม มีการสร้างเงื่อนไขให้คนปฏิบัติจริงในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงเชื่อม โยงกับสิทธิพิเศษในการกู้เงิน โดยไม่มีดอกเบี้ย

4. ผลการประเมินความเหมาะสมของธนาคารเศรษฐกิจพอเพียงระดับชุมชน พบว่ารูปแบบ และวิธีการดำเนินการภายหลังการพัฒนา มีความเหมาะสม ประชนในชุมชนมีการปรับเปลี่ยนแนวคิด มีวินัย ซื่อสัตย์ ไม่คิดโกง น้อมนำพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาดำรงชีวิตประจำวัน มีส่วนร่วมในกิจกรรมของหมู่บ้านที่เรียกว่าจิตสาธารณะมากขึ้น และจากการสังเคราะห์ข้อมูลพบว่าชุมชนแห่งนี้มีรายจ่ายและหนี้สินลดลง มีรายได้เพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากการที่มีกิจกรรมร่วมกัน อาทิ การลงทุนในกลุ่มอาชีพ

การออม เป็นต้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ชี้ให้เห็นว่ารูปแบบการดำเนินการที่นำแนวคิดระบบทุนนิยม ผสานรวมเข้ากับระบบบุญนิยม โดยใช้บุญเป็นฐานเป็นเครื่องมือในการพัฒนา ก่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนและพัฒนาคนให้ดีขึ้น ให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีความเมตตา กรุณา และรู้จักการให้ซึ่งจะก่อให้เกิดสันติสุขขึ้นในชุมชน ซึ่งหากเมื่อองค์กรการเงินชุมชนเข้มแข็ง ลดการพึ่งพาจากภายนอก สามารถพึ่งตนเองและพึ่งพากันเองได้ ก็จะส่งผลให้ประเทศไทยมีความมั่นคงเข้มแข็งต่อไป

The purposes of the research were : 1) to synthesize the idea of the procedure management of the bank with capitalism system and merit system. 2) to study the contexts of economy, society , tradition , belief and culture of the community 3) to develop the administrative model for the sufficient economy bank in a community 4) to evaluate the management of the sufficient economy bank in the community.

The research and development procedures were used for the research process divided into four steps consisting of synthesizing of the idea and the operational process of the bank with capitalism system and merit system. This also included the investigation of the community context, development of the operational model for the sufficiency economy bank in a community together with the participatory action research done by using the Future Search Conference procedure, training and studying tour activities under the philosophy of sufficiency economy idea. The researcher evaluated the operations of the sufficiency economy bank at Thaglang Thatai village, Group 7, Bankiew sub-district, Maetha district, Lampang province.

The findings of the research were as follows :

1. The idea of the operational process of the bank with capitalism mainly aimed at creating the topmost profit, encouraging of an expansion of investment, increasing of consumption that caused employment opportunities, and the occurrence of new innovation. The merit system was the developing strategy which contrasted to the capitalism system. It was the idea of doing merit activities not aiming at money. It was emphasized to on spiritual development rather than materials. It was suggested that man should know how to give and take, to reduce selfishness, to be afraid of sin, to be generous in order to lessen passions and desires. The researcher believed hat if we combine the idea of capitalism system to merit to be a guideline

for the operation of sufficiency economy bank, it will result in the powerful community and can be self-reliant.

2. General context of Thaglang-Thatay village was found to be a rural area having local culture in daily life activities. Although the bureaucratic system partly caused the community change, but in real lives, the villagers still held the tradition and culture that were considered the local symbols. They had faiths and beliefs as their ancestors had accumulated for a long time. They had simple ways of lives by being dependent on nature. There were plentiful resources such as, water, birds, rice fields, forests, and mountains. They grew plants and rice, searched for forest products in order to earn their living. The surplus of forest products were usually exchanged among people in the community. In the past, relationships of the local people relied on morals, ethics and harmony for their peaceful living.

3. The operational model for the sufficiency economy bank was developed by using the combination of the capitalism system and the merit system through the sufficiency economy philosophy as its main operation and management. There were 2 capital seeking : stock saving and merit saving for 1 baht a day. It was the free saving which aimed to establish the community welfare linking the community with community culture and welfare fund by using good governance administration. There was the process of strength creation by using mutual learning process through individual performance, family and community. Saving was employed as a tool for monthly savings that caused economizing. It was the social process that helped accumulate the fund and there was plant growing that helped family do activities together. It created good relationships that caused social fund accumulation. There was the condition for people to perform about the sufficiency economy related to the privilege of free interest loan.

4. the evaluation of the community sufficiency economy bank, it was found that the model and procedures after developing was appropriate. People in the community had changed their ways of thinking. They were honest and have discipline. They adopted His Majesty the King's philosophy of sufficiency economy in their daily life activities. They participated in village activities called "civic mind". Based on data synthesis, it was found that people in the community has a decrease of debts and expenses. Partially, it was the result of the activities that the villagers had done together such as the investment among occupation groups, savings, etc. These changes indicated that the operational model that linked the capitalism system to the merit system helped develop the community and local people. That was, they knew how to give and take, and to be self-reliant. This resulted in the enhancement of strength and stability of the country.